

بررسی رابطه رضایت زناشویی با کمال‌گرایی و کم‌رویی در بین زوجین شهر رفسنجان

زهرا درتاج رابری^۱، امینه امیر تیموری^۲

^۱ کارشناس ارشد روانشناسی عمومی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد رفسنجان، رفسنجان، ایران

^۲ استادیار گروه روانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد رفسنجان، رفسنجان، ایران

چکیده

هدف پژوهش حاضر بررسی رابطه رضایت زناشویی با کمال‌گرایی و کم‌رویی در بین زوجین شهر رفسنجان بود. جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه زوجین شهر رفسنجان در سال ۱۳۹۷ که تعداد آن‌ها ۱۰۰ هزار نفر بود. از بین جامعه آماری، ۳۸۴ نفر با استفاده از جدول مورگان و به صورت در دسترس انتخاب شدند. برای گردآوری داده‌های مربوط به متغیرهای تحقیق از پرسشنامه حاوی مقیاس کم‌رویی فیلیپ زیمباردو (۲۰۰۱)، مقیاس کمال‌گرایی اسلنی (۱۹۹۶) و مقیاس تعارضات زناشویی انریچ (۱۹۹۳) استفاده شد. داده‌ها پس از جمع‌آوری وارد نرم‌افزار SPSS نسخه ۱۸ شدند و با توجه به ماهیت متغیرها از مدل‌های همبستگی و تحلیل رگرسیون برای تجزیه و تحلیل داده‌ها استفاده شد. نتایج نشان داد که تعارضات زناشویی با کمال‌گرایی و کم‌رویی زوجین رابطه معنی‌دار دارد.

واژه‌های کلیدی: رضایت زناشویی، کمال‌گرایی، کم‌رویی، رفسنجان

۱- مقدمه

انسان موجودی اجتماعی است و بسیاری از ویژگی‌هایش در تعامل با دیگران شکل می‌گیرد؛ اما شرکت در اجتماع، مستلزم آسیب‌شناسی‌های بسیاری است. از جمله این موارد آسیب‌زا، کمرویی است. کمرویی یکی از شایع‌ترین عوامل مؤثر در تعارضات زناشویی است. این اختلال غالباً در اواسط نوجوانی آغاز شده، اغلب مزمن و به درمان مقاوم است، به دلیل همین ماهیت طولانی بودن اختلال، فرد مبتلا آسیب‌های روانی متعددی را متحمل می‌شود (جمشیدی، ۱۳۹۲). ویژگی بعدی که در تعامل با دیگران شکل می‌گیرد، کمال‌گرایی است. کمال‌گرایی یک اختلال نیست اما عامل آسیب‌زایی است که مشکلات بسیاری را برای کودکان و بزرگسالان و خصوصاً در ارتباط زناشویی ایجاد می‌کند. کمال‌گرایی از ویژگی‌های روان‌شناختی است و منزله تمایل پایدار فرد به وضع معیارهای کامل و دست نیافتنی و تلاش برای تحقق آن‌ها است. برخورداری زوجین از کمال‌گرایی و عزت نفس بهینه که متناسب با توانمندی‌های فردی‌شان باشد می‌تواند در روابط بین فردی و زناشویی افراد آثار مطلوبی داشته باشد (آقا محمدیان شعرباف و همکاران، ۱۳۹۳).

خانواده به لحاظ قدمت، ابتدایی‌ترین و از لحاظ گستردگی جهان شمول‌ترین نهاد اجتماعی است. صاحب‌نظران معتقدند روابط مناسب در هر جامعه بر اساس روابط مناسب در خانواده شکل می‌گیرد و هر اندازه روابط درون خانواده مناسب‌تر باشد، خانواده و به تبع آن جامعه از ثبات و استحکام بیشتری برخوردار است (رفیعی و همکاران، ۱۳۹۰). تحقیقات کارشناسان خانواده نشان داده است حدود نیمی از زوجین، ازدواج خود را ناموفق ارزیابی می‌کنند و ممکن است این عدم موفقیت در نتیجه نداشتن رضایت زناشویی به وجود آید (دینر و همکاران^۱، ۲۰۱۳). تعارض هنگامی رخ می‌دهد که چیزی رضایت را برای شخص فراهم کرده، در حالیکه همان چیز برای دیگری محرومیت را به دنبال داشته است. این که حل تعارض ازدواج با موفقیت انجام می‌گیرد یا به صورت زیانبار، به روشی بستگی دارد که زوج‌ها برای اتمام یا خاتمه دادن این تعارض برمی‌گزینند. از این رو ضروری است به عوامل مؤثر در رضایت زناشویی توجه شود و با شناسایی این عوامل می‌توان میزان ازدواج‌های با خطر بالا را کاهش داد و در نتیجه از پیامدهای ناگوار نابسامانی‌های خانوادگی جلوگیری کرد (فتحی و آزادیان، ۱۳۹۶).

از آنجایی که در زمینه رابطه رضایت زناشویی با کمال‌گرایی و یا رضایت زناشویی با کمرویی پژوهش‌هایی صورت گرفته است، اما تاکنون رابطه سه مؤلفه رضایت زناشویی با کمال‌گرایی و کمرویی در بین زوجین و آن هم در شهرستان رفسنجان بررسی نشده است. بنابراین هدف این پژوهش بررسی رابطه رضایت زناشویی با کمال‌گرایی و کمرویی در بین زوجین شهر رفسنجان می‌باشد.

در ادامه به نمونه‌ای از پژوهش‌های مرتبط در داخل و خارج از ایران اشاره می‌شود:

در پژوهشی که توسط صالحی‌فرد و ذبیحی حصار (۱۳۹۷) با هدف بررسی رابطه کمال‌گرایی مثبت و منفی و جوّ سازمانی با رضایت شغلی معلمان زن مقطع دوم متوسطه شهر مشهد انجام شد، نتایج نشان داد که کمال‌گرایی مثبت با رضایت شغلی معلمان زن رابطه مثبت و معنی‌دار و کمال‌گرایی منفی با رضایت شغلی معلمان زن رابطه منفی و معنی‌دار داشته است. در پژوهش راست‌منش و همکاران (۱۳۹۶) که با هدف بررسی نقش کمال‌گرایی و خود متمایزسازی در پیش‌بینی رضایت زناشویی انجام شد، نتایج نشان داد که کمال‌گرایی با رضایت زناشویی ارتباط معکوس و معنادار دارد و به عبارتی کمال‌گرایی می‌تواند رضایت زناشویی را پیش‌بینی کند. اسدزاده و نظری (۱۳۹۵) پژوهشی با عنوان بررسی رابطه کمال‌گرایی و فرسودگی شغلی با

^۱. Diener et al

رضایت از زندگی در بین معلمان دوره اول متوسطه انجام دادند. نتایج نشان داد که با افزایش کمال‌گرایی، رضایت از زندگی معلمان افزایش خواهد یافت.

تروب و همکاران^۲ (۲۰۱۸) در تحقیقی که با هدف بررسی رابطه کمال‌گرایی و رضایت زناشویی در بین والدین انجام دادند، به این نتیجه رسیدند که فرد کمال‌گرا از رابطه زناشویی، رضایت بیشتری دارد. اسمیت و همکاران^۳ (۲۰۱۷) در تحقیقی که با هدف بررسی این که آیا کمال‌گرایی می‌تواند افسردگی، اضطراب، استرس و رضایت از زندگی در پس از عصبانیت را پیش‌بینی کند، نشان داد که کمال‌گرایی نمی‌تواند میزان رضایت از زندگی را پیش‌بینی کند. زکریا و همکاران (۲۰۱۷) در تحقیقی که با هدف بررسی کمال‌گرایی و رضایت زناشویی در بین ۳۲۷ دانشجوی فارغ‌التحصیل دانشجوی تحصیلات تکمیلی مالزی انجام دادند، نتایج نشان داد که پاسخ‌دهندگان با نگرش منفی در رضایت زناشویی، یک معیار ناتوانی بالاتری را در کمال‌گرایی گزارش کرده‌اند. فوو و همکاران^۴ (۲۰۱۷) در تحقیقی با عنوان کمال‌گرایی و رضایت زناشویی در بین دانشجویان تحصیلات تکمیلی انجام دادند و به این نتیجه رسیدند که رابطه معنی‌داری در کمال‌گرایی و رضایت زناشویی وجود دارد به نحوی که با مثبت شدن کمال‌گرایی، رضایت زناشویی افزایش می‌یابد و با گرایش‌های منفی به سمت کمال‌گرایی بالطبع از رضایت زناشویی کاسته می‌شود.

فرضیات پژوهش

۱. بین رضایت زناشویی با کمال‌گرایی و کم‌رویی در بین زوجین شهر رفسنجان رابطه وجود دارد.
۲. کمال‌گرایی و کم‌رویی زوجین می‌تواند تعارضات زناشویی را پیش‌بینی کند.
۳. بین تعارضات زناشویی با کمال‌گرایی زوجین رابطه معنی‌دار وجود دارد.
۴. بین تعارضات زناشویی با مؤلفه‌های کمال‌گرایی در زوجین رابطه معنی‌دار وجود دارد.
۵. بین تعارضات زناشویی با کم‌رویی زوجین رابطه معنی‌دار وجود دارد.
۶. بین کمال‌گرایی زوج‌ها بر حسب جنسیت آن‌ها رابطه معنی‌دار وجود دارد.
۷. بین کم‌رویی زوج‌ها بر حسب جنسیت آن‌ها رابطه معنی‌دار وجود دارد.
۸. بین کمال‌گرایی زوج‌ها بر حسب سن آن‌ها رابطه معنی‌دار وجود دارد.
۹. بین کم‌رویی زوج‌ها بر حسب سن آن‌ها رابطه معنی‌دار وجود دارد.

روش پژوهش

این مطالعه از نوع توصیفی-همبستگی است. جامعه آماری پژوهش شامل کلیه زوجین شهر رفسنجان در سال تحصیلی ۱۳۹۷ است که آمار آن‌ها بر اساس آمار دریافتی از اداره ثبت احوال شهرستان رفسنجان تا اوایل سال ۱۳۹۷، برابر با ۱۰۰ هزار زوج بود. نمونه آماری این تحقیق شامل ۳۸۴ زوج مقیم رفسنجان در سال ۱۳۹۷ بود که با استفاده از جدول مورگان و نمونه‌گیری به شیوه در دسترس انتخاب شدند. در این پژوهش، انتخاب زوج‌ها از هر مرکز بهداشتی به نسبت مساوی بود. از آنجا که پیدا کردن محیط مناسب که دسترسی راحت به زوجین امکان‌پذیر باشد و از طرفی، این محیط به دور از هر گونه عوامل تأثیرگذار

². Trub et al

³. Smith et al

⁴. Foo et al

بر پاسخگویی آنان باشد؛ لذا جهت اخذ اطلاعات و تکمیل پرسشنامه‌ها توسط زوجین به خانه بهداشت و مراکز بهداشتی در سطح شهر مراجعه شد (زوجین در همه سنین برای پایش سلامت خود، به این مراکز مراجعه می‌کردند). روش نمونه‌گیری در انتخاب مراکز و خانه‌های بهداشت در سطح شهرستان به صورت تصادفی بود. بر این اساس پژوهشگران، از بین نواحی چندگانه شهر رفسنجان، چهار ناحیه و از این نواحی ۴ مرکز بهداشتی درمانی را انتخاب کردند.

برای گردآوری داده‌های مربوط به متغیرهای پژوهش از پرسشنامه کمرویی فیلیپ زیمباردو (۲۰۰۱)، مقیاس کمال‌گرایی اسلنی^۵ (۱۹۹۶) و پرسشنامه رضایت زناشویی انریچ که فرم ۴۷ سوالی آن توسط اولسون و فور (۱۹۹۳) تهیه شد، استفاده گردید.

- پرسشنامه کمرویی: پرسشنامه کمرویی فیلیپ زیمباردو دارای ۳۵ گویه است و دارای ۶ زیر مقیاس وابستگی، تنهایی، بی-تفاوتی، کناره‌گیری، انفعالی و طردشدگی است. در این پرسشنامه نمره بالای ۶۰ را می‌توان به عنوان کمرویی در نظر گرفت. هر چه نمره فرد در این آزمون بیشتر باشد، نشانه کمرویی بیشتر در فرد است (غیائی‌زاده، ۱۳۹۲).

- پرسشنامه کمال‌گرایی: این پرسشنامه توسط اسلنی (۱۹۹۶) تهیه شد. این مقیاس یک مدل خودسنجی ۲۳ گویه‌ای برای اندازه‌گیری مؤلفه‌های انطباقی و غیرانطباقی کمال‌گرایی است. این مقیاس دربرگیرنده سه خرده آزمون (کمال‌گرایی خودمدار، کمال‌گرایی دیگرمدار، کمال‌گرایی جامعه‌مدار) است. حداقل و حداکثر نمره آزمودنی در زیر مقیاس‌های سه‌گانه آزمون به ترتیب ۱۰ و ۵۰ خواهد بود و همچنین حداکثر نمره ممکن در این مقیاس ۱۵۰ و حداقل نمره ۳۰ می‌باشد.

- پرسشنامه رضایت زناشویی: پرسشنامه رضایت زناشویی انریچ که فرم ۴۷ سوالی آن توسط اولسون و فورور (۱۹۹۳) تهیه شد، شامل ۱۲ مقیاس است که عبارتند از: پاسخ‌قراردادی، رضایت زناشویی، مسائل شخصیتی، ارتباط زناشویی، حل تعارض، نظارت مالی، فعالیت‌های مربوط به اوقات فراغت، روابط جنسی، ازدواج و فرزندان، بستگان و دوستان، نقش‌های مساوات طلبی جهت‌گیری عقیدتی ساخته شده است (سپهوند و همکاران، ۱۳۹۳).

روایی پرسشنامه‌های مورد استفاده در این پژوهش، به روش روایی محتوایی مورد ارزیابی قرار گرفتند. در این روش نظر و دیدگاه صاحب‌نظران و اساتید در مورد محتوای سوالات مورد بررسی قرار گرفت و سپس به گردآوری داده‌ها از طریق پرسشنامه‌ها اقدام شد. به منظور بررسی پایایی پرسشنامه‌ها از ضریب آلفای کرونباخ استفاده شد. آلفای کرونباخ پرسشنامه کمرویی ۰/۸۷، پرسشنامه کمال‌گرایی ۰/۷۹ و پرسشنامه رضایت زناشویی ۰/۹۵ به دست آمد که نشان‌دهنده پایایی قابل قبول پرسشنامه‌های مذکور است.

در این پژوهش، جهت تجزیه و تحلیل داده‌های آماری از آمار توصیفی در قالب جدول و نمودار ستونی برای بررسی ویژگی‌های جمعیت‌شناختی استفاده شده است و در بخش آمار استنباطی از آزمون‌های همبستگی جهت بررسی رابطه بین متغیرها، با کمک نرم‌افزار SPSS مورد استفاده قرار گرفت.

یافته‌های پژوهش

در این قسمت اطلاعات دموگرافیک شامل سن، مقطع تحصیلی و وضعیت اقتصادی نمونه آماری پژوهش در قالب جدول آورده شده است.

⁵. Slaney

جدول ۱: توزیع فراوانی ویژگی‌های جمعیت‌شناختی پاسخگویان

زن		مرد		سن
درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	
۱۱/۷۱	۴۵	۳/۹۱	۱۵	زیر ۲۰ سال
۵۷/۸۳	۲۲۲	۴۹/۷۴	۱۹۱	۲۱-۳۰ سال
۲۳/۶۹	۹۱	۳۶/۴۵	۱۴۰	۳۱-۴۰ سال
۶/۵۱	۲۵	۸/۰۸	۳۱	۴۱-۵۰ سال
۰/۲۶	۱	۱/۸۲	۷	بالای ۵۱ سال
۱۰۰	۳۸۴	۱۰۰	۳۸۴	جمع
درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	رده تحصیلی
۰/۷۸	۳	۰/۲۷	۱	بی‌سواد
۱۷/۱۸	۶۶	۱۲/۷۷	۴۹	سیکل
۴۹/۷۵	۱۹۱	۴۱/۹۳	۱۶۱	دیپلم
۲۳/۹۵	۹۲	۳۷/۲۳	۱۴۳	فوق دیپلم
۵/۷۴	۲۲	۴/۹۴	۱۹	لیسانس
۲/۶۰	۱۰	۲/۸۶	۱۱	فوق لیسانس و بالاتر
۱۰۰	۳۸۴	۱۰۰	۳۸۴	جمع
درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	نوع شغل
۱۹/۷۹	۷۶	۶۱/۹۷	۲۳۸	آزاد
۸/۳۴	۳۲	۱۳/۲۹	۵۱	کارمند
۲/۸۶	۱۱	۳/۱۲	۱۲	بازنشسته
۶۹/۰۱	۲۶۵	۲۱/۶۲	۸۳	بیکار
۱۰۰	۳۸۴	۱۰۰	۳۸۴	جمع
		درصد	فراوانی	میزان درآمد
		۲۱/۳۶	۸۲	زیر ۱ میلیون
		۴۹/۲۱	۱۸۹	۱ تا ۲ میلیون
		۲۹/۴۳	۱۱۳	بالاتر از ۲ میلیون
		۱۰۰	۳۸۴	جمع

بر اساس داده‌های جدول ۱ می‌توان بیان کرد که سن بیشتر زوجین مرد و زن نمونه آماری پژوهش بین «۲۱ تا ۳۰ سال»، رده تحصیلی بیشتر زوجین زن و مرد مورد مطالعه «دیپلم»، و شغل بیشتر زوجین مرد «آزاد» و زوجین زن «بیکار»، درآمد بیشتر زوجین مورد مطالعه ۱ تا ۲ میلیون تومان در ماه می‌باشد.

در ادامه سعی می‌شود به بررسی فرضیات پژوهش پرداخته شود. قبل از انجام این کار، ابتدا فرض نرمال بودن داده‌ها برای تمامی متغیرها با استفاده از آزمون کلموگروف-اسمیرنوف انجام شد. نتایج به دست آمده در جدول ۲ نشان داده شده است.

جدول ۲: نتایج آزمون کلموگروف-اسمیرنوف جهت نرمال بودن توزیع متغیرها

P-Value	مقدار کلموگروف-اسمیرنوف			نام متغیر
	درجه آزادی ۲	درجه آزادی ۱	F	
۰/۰۸۲	۲۰	۱	۱/۱۶۷	کم‌رویی
۰/۲۰	۲۰	۱	۲/۲۳۵	تعارضات زناشویی
۰/۱۸۶	۲۰	۱	۱/۱۸۸	کمال‌گرایی

نتایج آزمون کلموگروف-اسمیرنوف نشان داد که سطح معنی‌داری برای همه متغیرها، بیشتر از ۰/۰۵ قرار دارد؛ بنابراین کلیه داده‌ها از توزیع نرمال برخوردار می‌باشند.

فرضیه ۱) بین رضایت زناشویی با کمال‌گرایی و کم‌رویی در بین زوجین شهر رفسنجان رابطه وجود دارد.

جدول ۳: ماتریس برای شناخت و تبیین رابطه رضایت زناشویی با کمال‌گرایی و کم‌رویی در بین زوجین

متغیرها	کم‌رویی	کمال‌گرایی	رضایت زناشویی
کم‌رویی	۱		
کمال‌گرایی	۰/۷۶***	۱	
رضایت زناشویی	۰/۵۷***	۰/۵۰***	۱

*** معنی‌دار در سطح ۰/۰۰۱

نتایج جدول ۳ حاکی از آن است که تعارضات زناشویی با کمال‌گرایی ($P=۰/۰۰۱$) و کم‌رویی ($P=۰/۰۰۱$) زوجین رابطه معنی‌دار دارد.

فرضیه ۲) کمال‌گرایی و کم‌رویی زوجین می‌تواند تعارضات زناشویی را پیش‌بینی کند.

جدول ۴: نتایج تحلیل رگرسیون برای شناخت و تبیین رابطه کم‌رویی با کمال‌گرایی زوجین

شاخص متغیر	R	R ²	F	B	Beta	t	Sig
کم‌رویی	۰/۷۶	۰/۶۲	۱۱۲/۶۴	-۰/۷۴۲	-۰/۴۹	۶/۵۷	۰/۰۰۱

همانطور که در جدول ۴ مشاهده می‌شود ضریب همبستگی چندگانه برابر با $R=0/76$ و ضریب تعیین به دست آمده برابر با $R^2=0/62$ می‌باشد. این امر بیانگر این است که کم‌رویی حدود ۶۲ درصد از کمال‌گرایی را پیش‌بینی می‌کند. مقدار بتا نیز نشان می‌دهد که با هر واحد تغییر در کم‌رویی به میزان ۰/۴۹ درصد در کمال‌گرایی زوجین تغییر ایجاد می‌گردد. آزمون آماری F برای معنی‌داری ضریب همبستگی برابر با ۱۱۲/۶۴ است که در سطح ۰/۰۰۱ معنی‌دار است.

فرضیه ۳) بین تعارضات زناشویی با کمال‌گرایی زوجین رابطه معنی‌دار وجود دارد.

جدول ۵: نتایج تحلیل رگرسیون برای شناخت و تبیین رابطه تعارضات زناشویی با کمال‌گرایی زوجین

شاخص متغیر	R	R ²	F	B	Beta	t	Sig
کمال‌گرایی	۰/۵۰	۰/۲۸	۶۴/۳۵	۰/۰۰۱	۰/۲۳	۸/۱	۰/۰۰۱

همانطور که در جدول ۵ مشاهده می‌شود ضریب همبستگی چندگانه برابر با $R=0/50$ و ضریب تعیین به دست آمده برابر با $R^2=0/28$ می‌باشد. این امر بیانگر این است که کمال‌گرایی حدود ۲۸ درصد از تعارضات زناشویی را پیش‌بینی می‌کند. مقدار بتا نیز نشان می‌دهد که با هر واحد تغییر در کمال‌گرایی به میزان ۰/۲۳ درصد در تعارضات زناشویی زوجین تغییر ایجاد می‌گردد. آزمون آماری F برای معنی‌داری ضریب همبستگی برابر با ۶۴/۳۵ است که در سطح ۰/۰۰۱ معنی‌دار است.

فرضیه ۴) بین تعارضات زناشویی با مؤلفه‌های کمال‌گرایی در زوجین رابطه معنی‌دار وجود دارد.

جدول ۶: نتایج تحلیل رگرسیون برای شناخت و تبیین رابطه تعارضات زناشویی با مؤلفه‌های کمال‌گرایی در بین

زوجین

Sig	R ²	r	تعارضات زناشویی و مؤلفه‌های کمال‌گرایی
۰/۰۰۱	۰/۲۶	۰/۱۲۳	کمال‌گرایی دیگرمدار
۰/۰۰۱	۰/۳۴	۰/۱۶۱	کمال‌گرایی جامعه‌مدار
۰/۰۰۱	۰/۳۹	۰/۲۷۶	کمال‌گرایی خودمدار

همانطور که در جدول ۶ مشاهده می‌شود بین مؤلفه‌های کمال‌گرایی (خودمدار، جامعه‌مدار و دیگرمدار) و تعارضات زناشویی رابطه مثبت و معناداری (۰/۰۰۱) وجود دارد. به عبارت دیگر با افزایش هر یک از مؤلفه‌های کمال‌گرایی، تعارضات زناشویی افزایش می‌یابد و قدرت پیش‌بینی کمال‌گرایی خودمدار، بیش از دو مؤلفه دیگر است ($R^2=0/39$).

فرضیه ۵) بین تعارضات زناشویی با کم‌رویی زوجین رابطه معنی‌دار وجود دارد.

جدول ۷: نتایج تحلیل رگرسیون برای شناخت و تبیین رابطه تعارضات زناشویی با کم‌رویی زوجین

شاخص متغیر	R	R ²	F	B	Beta	t	Sig
کم‌رویی	۰/۵۷	۰/۳۶	۷۷/۲۱	۰/۰۰۱	۰/۴۱	۶/۵۷	۰/۰۰۱

همانطور که در جدول ۷ مشاهده می‌شود ضریب همبستگی چندگانه برابر با $R=0/57$ و ضریب تعیین به دست آمده برابر با $R^2=0/36$ می‌باشد. این امر بیانگر این است که کم‌رویی حدود ۳۶ درصد از تعارضات زناشویی را پیش‌بینی می‌کنند. مقدار بتا نیز نشان می‌دهد که با هر واحد تغییر در کم‌رویی به میزان ۰/۴۱ درصد در تعارضات زناشویی زوجین تغییر ایجاد می‌گردد. آزمون آماری F برای معنی‌داری ضریب همبستگی برابر با ۷۷/۲۱ است که در سطح ۰/۰۰۱ معنی‌دار است.

فرضیه ۶) بین کمال‌گرایی زوج‌ها بر حسب جنسیت آن‌ها رابطه معنی‌دار وجود دارد.

جدول ۸: تعیین رابطه جنسیت با کمال‌گرایی زوجین

گروه	تعداد	میانگین	انحراف معیار	درجه آزادی	t	معنی‌داری
کمال‌گرایی	۳۸۴	۸۳/۹۰	۱۱/۳۴	۱۴۲	-۱/۶۷	۰/۰۵۸
	۳۸۴	۸۴/۸۸	۱۳/۰۷			
زوجین زن						
زوجین مرد						

جدول ۸ نشان می‌دهد که کمال‌گرایی زوجین در دو جنس زن و مرد تفاوتی ندارد و با توجه به سطح معناداری $P=0/058$ با ۹۵ درصد اطمینان نتیجه می‌گیریم که این تفاوت معنادار نیست. یعنی بین جنسیت با کمال‌گرایی زوجین در این پژوهش رابطه معناداری مشاهده نشد.

فرضیه ۷) بین کم‌رویی زوج‌ها بر حسب جنسیت آن‌ها رابطه معنی‌دار وجود دارد.

جدول ۹: تعیین رابطه جنسیت با کم‌رویی زوجین

گروه	تعداد	میانگین	انحراف معیار	درجه آزادی	t	معنی‌داری
کم‌رویی	۳۸۴	۷۴/۳۲	۱۷/۷۲	۱۱۱	-۲/۵	۰/۲۰۴
زوجین زن						

			۱۹/۴۲	۷۵/۳۷	۳۸۴	زوجین	
						مرد	

جدول ۹ نشان می‌دهد که کم‌رویی زوجین در دو جنس زن و مرد تفاوتی ندارد و با توجه به سطح معناداری $P=0/0204$ با ۹۵ درصد اطمینان نتیجه می‌گیریم که این تفاوت معنادار نیست. یعنی بین جنسیت با کم‌رویی زوجین در این پژوهش رابطه معناداری مشاهده نشد.

فرضیه ۸) بین کمال‌گرایی زوجها بر حسب سن آن‌ها رابطه معنی‌دار وجود دارد.

جدول ۱۰: تعیین رابطه سن با کمال‌گرایی زوجین

P-Value	درجه آزادی	انحراف معیار	میانگین	سن
0/001	۲۹	۱۱/۰۹	۷۵/۰۶	زیر ۲۰ سال
		۱۰/۱۷	۷۶/۴۲	۲۱-۳۰ سال
		۱۴/۶۴	۷۴/۲۷	۳۱-۴۰ سال
		۹/۸۹	۷۱/۱۰	۴۱-۵۰ سال
		۱۲/۰۰	۷۱/۷۷	بالای ۵۱ سال

در جدول ۱۰ ارتباط سن با کمال‌گرایی در زوجین مورد بررسی قرار گرفته است. بر اساس نتایج جدول ۱۰ میزان کمال‌گرایی زوجین در رده‌های سنی پایین‌تر، بیشتر است که این تفاوت از لحاظ آماری معنی‌دار می‌باشد ($P=0/001$).

فرضیه ۹) بین کم‌رویی زوجها بر حسب سن آن‌ها رابطه معنی‌دار وجود دارد.

جدول ۱۱: تعیین رابطه سن با کم‌رویی زوجین

P-Value	درجه آزادی	انحراف معیار	میانگین	سن
0/15	۳۲	۱۵/۲۰	۷۴/۱۲	زیر ۲۰ سال
		۱۲/۳۲	۷۶/۵۷	۲۱-۳۰ سال
		۱۳/۱۴	۷۴/۱۳	۳۱-۴۰ سال
		۱۳/۰۰	۷۵/۴۵	۴۱-۵۰ سال
		۱۴/۸۷	۷۳/۰۵	بالای ۵۱ سال

در جدول ۱۱ ارتباط سن با کم‌رویی در زوجین مورد بررسی قرار گرفته است. بر اساس نتایج جدول ۱۱ میزان کم‌رویی زوجین در رده‌های سنی مختلف، تفاوتی با هم ندارد ($P=0/15$).

نتیجه‌گیری

- کمال‌گرایی و کم‌رویی زوجین می‌تواند تعارضات زناشویی را پیش‌بینی کند.

فرضیه تحقیق مبنی بر این که کمال‌گرایی و کم‌رویی زوجین می‌تواند تعارضات زناشویی را پیش‌بینی کند، تأیید می‌گردد. بر اساس نتایج به دست آمده کمال‌گرایی حدود ۲۸ درصد و کم‌رویی حدود ۳۶ درصد از تعارضات زناشویی را پیش‌بینی می‌کنند و با هر واحد افزایش در کم‌رویی به میزان ۰/۴۱ درصد به تعارضات زناشویی زوجین شهرستان رفسنجان اضافه می‌شود و با هر واحد افزایش در کمال‌گرایی، به میزان ۰/۲۳ درصد از تعارضات زناشویی زوجین کاسته می‌شود. در مورد متغیر کم‌رویی نتایج با یافته‌های تروب و همکاران (۲۰۱۸)، زکریا و همکاران (۲۰۱۷)، فوو و همکاران (۲۰۱۷)، راست‌منش و همکاران (۱۳۹۶) همسو است. در تبیین این نتایج می‌توان گفت که زیمباردو گزارش می‌کند که افراد کم‌رو در مقایسه با افرادی که کم‌رو نیستند، توسط همسر خود اغلب کمتر صمیمی و دوست‌داشتنی ارزیابی می‌شوند. به سبب این دلایل همسران آن‌ها ممکن است آن‌ها را طرد کنند و آن‌ها شانس کمی برای رشد مهارت‌های اجتماعی خود داشته باشند و لذا نشانه‌های انزوا و ناراضی‌تری را تجربه کنند. در زوج‌هایی که کم‌رویی به طور مفرط گسترش یافته، آن‌ها خودشان را منزوی‌تر توصیف می‌کنند و روابطشان با همسرشان کمتر از حد مورد انتظار آن‌هاست و در نتیجه نشانه‌های افسردگی بیشتری را از خود نشان می‌دهند. در تبیین نتایج کمال‌گرایی و تعارضات زناشویی می‌توان گفت که شخص کمال‌گرای بهنجار با تأکید بر به دست آوردن موفقیت در مقابل دوری از شکست، جویای کمال بوده و بنابراین محتمل است در ارتباط با موفقیت‌های بالقوه‌ای که در آینده به دست می‌آید، خوش‌بینانه‌تر باشد. آن‌ها معتقدند که موفقیت می‌تواند در هر زمانی حادث شود؛ بنابراین کمال‌گرایی و کم‌رویی زوجین می‌تواند تعارضات زناشویی را پیش‌بینی کند.

- بین تعارضات زناشویی با کمال‌گرایی زوجین رابطه معنی‌دار وجود دارد.

فرضیه تحقیق مبنی بر این که بین تعارضات زناشویی با کمال‌گرایی زوجین رابطه وجود دارد، تأیید می‌گردد. همانطور که از نتایج برمی‌آید تعارضات زناشویی با کمال‌گرایی زوجین رابطه معنی‌دار دارد. این نتایج با یافته‌های تروب و همکاران (۲۰۱۸)، زکریا و همکاران (۲۰۱۷)، فوو و همکاران (۲۰۱۷)، دینر و همکاران (۲۰۱۳) همسو است. در تبیین کلی این نتایج می‌توان گفت که افرادی که دارای کمال‌گرایی مثبت هستند در روابط بین فردی خود و در ارتباطات زناشویی به رضایت بالاتری دست می‌یابند. بنابراین می‌توان گفت که بین تعارضات زناشویی با کمال‌گرایی زوجین رابطه وجود دارد.

- بین تعارضات زناشویی با مؤلفه‌های کمال‌گرایی در زوجین رابطه معنی‌دار وجود دارد.

فرضیه تحقیق مبنی بر این که بین تعارضات زناشویی با مؤلفه‌های کمال‌گرایی در زوجین رابطه وجود دارد، تأیید می‌گردد. همانطور که مشاهده شد بین مؤلفه‌های کمال‌گرایی (خودمدار، جامعه‌مدار و دیگرمدار) و تعارضات زناشویی رابطه معناداری وجود دارد و قدرت پیش‌بینی کمال‌گرایی خودمدار، بیش از دو مؤلفه دیگر است. این نتایج با یافته‌های پژوهش فوو و همکاران (۲۰۱۷) همسو است. در تبیین یافته‌های فوق می‌توان گفت که زوج‌هایی که دارای سطح کمال‌گرایی خودمدار بالایی هستند استانداردهای بالا و غیر واقع‌بینانه‌ای برای خود در نظر می‌گیرند و لذا آن‌ها نسبت به زوجینی که استانداردهای واقع‌بینانه‌ای را برای خود در نظر می‌گیرند، با احتمال بیشتری این شکاف بین ایده‌آل و وضع کنونی را احساس نموده و تعارض بیشتری را تجربه می‌نمایند. از سوی دیگر داشتن انتظار غیر واقع‌بینانه از خود، دیگران و جامعه می‌تواند بر باورها، تعارضات و انگیزه‌های افراد مؤثر باشد.

- بین تعارضات زناشویی با کم‌رویی زوجین رابطه معنی‌دار وجود دارد.

فرضیه تحقیق مبنی بر این که تعارضات زناشویی با کم‌رویی زوجین رابطه دارد، تأیید می‌شود. همانطور که مشاهده شد بین تعارضات زناشویی با کم‌رویی زوجین رابطه آماری معنی‌داری وجود دارد. در تبیین این نتایج می‌توان بیان کرد که کم‌رویی یا به عبارتی عدم جسارت در روابط اجتماعی باعث سوءاستفاده دیگران از فرد و در نتیجه نارضایتی از روابط اجتماعی می‌شود. کم‌رویی یکی از شایع‌ترین عوامل مؤثر در تعارضات زناشویی است. این اختلال که یکی از زود آغازترین اختلالات روان‌شناختی است، غالباً در اواسط نوجوانی آغاز شده و مزمن و به درمان مقاوم است. به دلیل همین ماهیت طولانی بودن اختلال، فرد مبتلا آسیب‌های روانی متعددی را متحمل می‌شود. بنابراین می‌توان گفت که بین تعارضات زناشویی با کم‌رویی زوجین رابطه معناداری وجود دارد.

- بین کمال‌گرایی زوج‌ها برحسب جنسیت آن‌ها رابطه معنی‌داری وجود دارد.

فرضیه تحقیق مبنی بر این که بین کمال‌گرایی زنان با مردان تفاوت معناداری وجود دارد، تأیید نمی‌شود. بر اساس نتایج به دست آمده کمال‌گرایی زوجین در دو جنس زن و مرد تفاوتی ندارد. نتایج تحقیق نشان می‌دهد که کمال‌گرایی زوجین در دو جنس زن و مرد تفاوتی ندارد. این نتایج با یافته‌های پژوهش تراب و همکاران (۲۰۱۸)، زکریا و همکاران (۲۰۱۷)، فوو و همکاران (۲۰۱۷) همسو می‌باشد. در تبیین این نتایج می‌توان گفت که شاید کمال‌گرایی در افراد برحسب فرهنگ، جنسیت و تحصیلات آن‌ها متفاوت باشد و شاید تمایلات کمال‌گرایانه در مردان تا حدودی بیشتر باشد؛ اما در مجموع انسان‌ها، جدا از این که جنسیت آن‌ها مرد یا زن باشند، به دنبال کسب کمالات و فضائل است و همیشه در جستجوی آن بوده‌اند و زن و مرد سعی می‌کنند فارغ از جنسیت خود، نسبت به بقیه افراد جامعه کامل‌ترین باشند. بنابراین می‌توان گفت که بین کمال‌گرایی زنان با مردان تفاوت معناداری وجود ندارد.

- بین کم‌رویی زوج‌ها برحسب جنسیت آن‌ها رابطه معنی‌دار وجود دارد.

فرضیه تحقیق مبنی بر این که بین کم‌رویی زنان با مردان تفاوت معناداری وجود دارد، تأیید نمی‌گردد. بر اساس نتایج به دست آمده کم‌رویی زوجین در دو جنس زن و مرد تفاوتی ندارد. در تبیین این نتیجه می‌توان گفت که دانش‌آموزان و نوجوانان امروزه برای استفاده از بازی‌های ویدیویی، بازی‌های رایانه‌ای، سایت‌های اینترنتی، دوست‌یابی از طریق ارتباط الکترونیکی و پیدا کردن اتاق‌های چت‌زنی زمان زیادی را صرف می‌کنند، که همین امر می‌تواند کم‌رویی را در آن‌ها تشدید کند؛ چرا که ممکن است جانشینی باشد برای روابطی که افراد به طور مستقیم و متقابل با یکدیگر برقرار می‌نمایند. بنابراین می‌توان گفت که بین کم‌رویی زنان با مردان تفاوت معناداری وجود ندارد.

- بین کمال‌گرایی زوج‌ها برحسب سن آن‌ها رابطه معنی‌دار وجود دارد.

فرضیه تحقیق مبنی بر این که بین کمال‌گرایی زوج‌های جوان و مسن تفاوت معناداری وجود دارد، تأیید می‌گردد. بر اساس نتایج به دست آمده میزان کمال‌گرایی زوجین در رده‌های سنی پایین‌تر، بیشتر است که این تفاوت از لحاظ آماری معنادار می‌باشد. نتایج این پژوهش با یافته‌های پژوهش تراب و همکاران (۲۰۱۸) و زکریا و همکاران (۲۰۱۷) همسو می‌باشد. در تبیین این نتایج می‌توان گفت که با بالا رفتن سن، افراد بر اساس تجربه‌ای که کسب می‌کنند کمال‌گراتر شده و میل به کمالات در آن‌ها فزونی می‌یابد، از طرفی افراد مسن در مقایسه با افراد جوان‌تر، به اقتضای این که سال‌های بیشتری از عمر خود را پشت سر گذاشته‌اند، به یکسری از اهداف متعالی خود رسیده‌اند که این خود انگیزه‌ای کافی برای کمال‌گرایی بیشتر در سنین بالا است. لذا می‌توان گفت که بین کمال‌گرایی زوج‌های جوان و مسن تفاوت معناداری وجود دارد.

- بین کم‌رویی زوج‌ها برحسب سن آن‌ها رابطه معنی‌دار وجود دارد.

فرضیه تحقیق مبنی بر این که بین کمرویی زوج‌های جوان و مسن تفاوت معناداری وجود دارد، تأیید نمی‌گردد. بر اساس نتایج به دست آمده، اثر میزان کمرویی در رده‌های سنی مختلف، تفاوتی با هم ندارد. شاید بتوان در توجیه این نتایج چنین گفت که هر چند کمرویی تا حدودی ریشه در شخصیت افراد دارد و یک توجه غیرعادی و مضطربانه به خویشتن در یک موقعیت اجتماعی است که در نتیجه آن فرد دچار نوعی تنش روانی-عضلانی شده و شرایط عاطفی و شناختی‌اش متأثر می‌گردد اما با لحاظ کردن این موضوع که در جامعه پیشرفته کنونی تا حدود زیادی آداب و رسوم سنتی چندین دهه قبل کنار گذاشته شده و در نتیجه آن زوجینی که اکنون ازدواج می‌کنند هیچ یک از حالات کمرویی زوجین در ایام قدیم را به همراه ندارند، لذا می‌توان گفت که بین کمرویی زوج‌های جوان و مسن تفاوت معناداری وجود ندارد. از آنجا که افزایش کمال‌گرایی و کاهش کم‌رویی در بین زوجین در مدیریت خانواده و حل تعارض مفید بوده و زمینه‌ساز حل مشکلات احتمالی می‌شود، فهم بهتر تعارض زناشویی و کمک به همسران برای مقابله و کنترل سازنده آن دارای اهمیت بسزایی می‌باشد. زمانی که روابط زوجین مبهم، متعارض یا دو پهلو باشد، یکدیگر را درک نکنند و یا برای خواسته‌های دیگری ارزشی قائل نباشند، توانایی حل مشکلات و توافق بر سر موضوعاتی از قبیل روابط جنسی رضایت بخش، نحوه معاشرت و رفت و آمد با خویشان، گوش دادن به یکدیگر، گذراندن اوقات فراغت، تربیت فرزندان و نحوه خرج کردن پول نداشته باشند در نتیجه احساس دوری و عدم تفاهم کرده و ممکن است در جستجوی دستیابی به راه‌حلهایی باشند که هیچ کمکی به آن‌ها نکرده و باعث بدتر شدن وضعیت شود.

منابع

۱. آقامحمدیان شعرباف، ح؛ زارع‌زاده خبیری، ش؛ حروف قناد، م؛ حکم آبادی، م (۱۳۹۳). بررسی رابطه بین ابعاد کمال‌گرایی با عملکرد جنسی زنان ناباور. مجله مامایی و نازایی زنان ایران. ۹۷: ۹-۱۷.
۲. اسدزاده، ح؛ نظری، ر (۱۳۹۵). رابطه کمال‌گرایی و فرسودگی شغلی با رضایت از زندگی در بین معلمان دوره اول متوسطه. پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران. ۲: ۱-۱۰۲.
۳. جمشیدی، م (۱۳۹۲). نقش الگوهای ارتباطی خانواده و کمال‌گرایی در کم‌رویی فرزندان. پایان‌نامه کارشناسی‌ارشد روانشناسی عمومی. دانشگاه زرنند.
۴. راست‌منش، س؛ اسدپور، ا؛ محسن‌زاده، ف (۱۳۹۶). نقش کمال‌گرایی و خود متمایزسازی در پیش‌بینی رضایت زناشویی. کنفرانس بین‌المللی فرهنگ آسیب‌شناسی روانی و تربیت. ۱: ۱-۱۶.
۵. رفیعی، م؛ جهانی، ف؛ توان، ب (۱۳۹۰). بررسی رابطه عملکرد خانواده و نگرش دینی پرسنل صف و ستاد دانشگاه علوم پزشکی اراک در سال ۱۳۹۰. مجله طب و تزکیه. ۴: ۳۴-۴۴.
۶. سپهوند، ت؛ رسول‌زاده، طباطبایی، س؛ بشارت، م (۱۳۹۳). مقایسه مدل زوج درمانگری تلفیقی مبتنی بر خود تنظیم‌گری-دلبستگی با مدل غنی‌سازی زناشویی انریچ در افزایش رضایت زناشویی و بهزیستی روان‌شناختی زوجین. مجله روانشناسی معاصر. ۱: ۵۵-۷۰.
۷. صالحی‌فرد، ج؛ ذبیحی حصار، ن (۱۳۹۷). رابطه کمال‌گرایی مثبت و منفی و جوّ سازمانی با رضایت شغلی معلمان زن مقطع دوم متوسطه شهر مشهد. فصلنامه رهبری و مدیریت آموزشی. ۱: ۸۵-۹۷.
۸. غیائی‌زاده، ت (۱۳۹۲). اثربخشی بازی درمانی به شیوه شناختی- رفتاری مایکنبام در کاهش کم‌رویی و گوشه‌گیری اجتماعی دانش‌آموزان دبستانی. مجله علمی- پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی ایلام. ۶: ۹۶-۱۰۵.

۹. فتحی، س؛ آزادیان، ع (۱۳۹۶). بررسی تأثیر عوامل دموگرافیک در رضایتمندی از زندگی زناشویی زوجین ۳۵-۵۵ سال (ساکن در مناطق ۳ و ۲۰ شهر تهران). فصلنامه شورای فرهنگی اجتماعی زنان و خانواده. ۷۵: ۱۱۱-۱۳۵.
10. Diner, E; Emmons, RA; Larsen, R; Griffin, R (2013). The satisfaction with life scale. *Journal of personality assessment*. 49(1): 71-74.
11. Foo, FM; Hassan, SA; Talib, MA; Zakaria, NS (2017). Perfectionism and Mariel satisfaction among graduate student: A multi group invariance analysis by counseling help-seeking attitudes. *Polish Psychological Bulletin*. 48(2): 301-306.
12. Smith, M; Saklofskc, D; Yan, G; Sherry, S (2017). Does perfectionism predict depression, anxiety, stress and life satisfaction after controlling. *Journal of individual differences*. 38(2): 63-70.
13. Trub, L; Powell, J; Biscardi, K; Rosenthal, L (2018). The good enough parent perfectionism and relationship satisfaction among parents and nonparents. *Journal of family issues*. 39(10): 2862-2882.
14. Zakaria, NS; Talib, M; Hassan, S; Foo, FM (2017). Perfectionism and Mariel satisfaction among graduate students: A multi group invariance analysis by counseling help-seeking attitudes. *Polish Psychological Bulletin*. 48(2): 301-306.